

Kontrola pozbywania się nieczystości ciekłych

Począwszy od 2023 roku raz na dwa lata stosownej kontroli muszą być poddane wszystkie nieruchomości wyposażone w bezodpływowe zbiorniki (tzw. szamba) i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Tak zwana „dyrektywa ściekowa” (dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych) nie była w Polsce w pełni realizowana, wobec Polski wszczęta została formalna procedura przez Komisję Europejską. Zmiany w przepisach prawnych, w tym obowiązek nałożony na gminy przeprowadzania ww. kontroli mają doprowadzić do poprawy w tym zakresie.

W celu realizacji tego obowiązku będzie opracowany plan kontroli, który będzie udostępniony na stronie Urzędu Gminy w Lipnicy Wielkiej wraz z opisem sposobu realizacji takich kontroli. Właściciele nieruchomości posiadający zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków powinni dopilnować, czy posiadają stosowne umowy na odbiór nieczystości ciekłych (wykaz firm posiadających stosowne zezwolenia znajduje się pod adresem: <https://bip.malopolska.pl/glipnicawielka,a,2290666,ewidencja-udzielonych-i-cofnietych-przez-wojta-gminy-lipnica-wielka-zezwole-n-na-prowadzenie-przez-pr.html> Ewidencja udzielonych i cofniętych przez Wójta Gminy Lipnica Wielka zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności gospodarczej, w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Lipnica Wielka). Ponadto zgodnie z ustawą właściciele takich instalacji zobowiązani są udokumentować realizację umowy, to jest cykliczne opróżnianie zbiornika bezodpływowego lub osadnika z przydomowej oczyszczalni ścieków. W przypadku istotnych rozbieżności w ilości odebranych nieczystości ciekłych z okresu ostatnich 12 m-cy ze zbiornika bezodpływowego w stosunku do ilości zużytej wody i/lub ilości zamieszkałych osób właściciel nieruchomości może zostać zobowiązany do okazania aktualnego protokołu szczelności zbiornika.

Sposób realizacji kontroli:

1. Kontrolę prowadzić będą upoważnieni pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.
2. Brak jest ustawowego obowiązku zawiadomienia o planowanej kontroli, pomimo to w miarę możliwości nastąpi takie zawiadomienie właściciela lub zarządcy nieruchomości o zaplanowanej kontroli. Kontrola polegać będzie na wezwaniu właściciela nieruchomości do Urzędu celem przedłożenia zawartej umowy z przedsiębiorcą oraz okazaniu dowodów potwierdzających uiszczenie opłat za tę usługę. Należy pamiętać, że posiadane rachunki muszą potwierdzać regularność wywozu szamba. Właściciel lub zarządca powinien przygotować do kontroli następującą dokumentację:
  - a. **aktualne umowy na pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości nieczystości ciekłych;**
  - b. **dowodów uiszczenia opłat za opróżnianie zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków;**
  - c. **protokołów z prób szczelności zbiorników bezodpływowych i osadników przydomowych oczyszczalni ścieków.**
3. W przypadku istotnych rozbieżności w ilości odebranych nieczystości ciekłych z okresu ostatnich 12 m-cy ze zbiornika bezodpływowego w stosunku do ilości zużytej wody i/lub ilości zamieszkałych osób właściciel nieruchomości może zostać zobowiązany do okazania aktualnego protokołu szczelności zbiornika. Przy jego braku zostanie wyznaczony termin na wykonanie tego obowiązku. Po tym terminie, jeśli taka kontrola szczelności nie zostanie wykonana organ kontrolujący powiadomi Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

4. W przypadku posiadania przez właściciela lub zarządcę nieruchomości kompletu wymaganych dokumentów mogą one zostać dostarczone do organu kontrolującego w formie papierowej bezpośrednio do Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska poprzez pocztę polską, a także mogą być przesłane w formie elektronicznej poprzez E-Puap lub na e-mail: gmina@lipnicawielka.pl po odpowiednim zaszyfrowaniu. W trakcie trwania kontroli właściciel lub zarządca nieruchomości będzie miał możliwość dostarczenia brakujących dokumentów po wcześniejszym uzgodnieniu takiej potrzeby z kontrolującym.
5. Po zakończeniu czynności, kontrolujący sporządzi protokół z kontroli, który zostanie dostarczony właścicielowi lub zarządcy kontrolowanej nieruchomości w formie papierowej lub elektronicznej, w celu zapoznania się z jej wynikiem.

Podstawy prawne:

- I. **Art. 6 ust. 1, 5a i 5aa i art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach:**

Art. 6. [Sposób wykonania obowiązku utrzymania czystości i porządku. Opłaty za odbiór odpadów komunalnych]

1. Właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych, wykonując obowiązek określony w art. 5 ust. 1 pkt 3b, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:
  - 1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych lub,

- przez okazanie takich umów i dowodów uiszczania opłat za te usługi.

5a. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta kontroluje:

- 1) posiadanie umów, o których mowa w ust. 1;
- 2) zgodność postanowień umów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z wymaganiami określonymi w regulaminie oraz ze sposobem określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1;
- 3) dowody uiszczania opłat za usługi, o których mowa w ust. 1, lub inny sposób udokumentowania wykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3b.

5aa. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany prowadzić kontrolę, o której mowa w ust. 5a, co najmniej raz na dwa lata zgodnie z planem kontroli, określającym co najmniej wykaz podmiotów podlegających kontroli w okresie kontrolowanym.

5ab. Do kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 5a, stosuje się przepisy art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.).

Art. 9u. [Podmioty sprawujące kontrolę]

1. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy.

II. **Art. 379 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska.**

Art. 379. [Kontrola przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska]

1. Minister właściwy do spraw klimatu, marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów.
2. Do wykonywania funkcji kontrolnych:
  - 1) minister właściwy do spraw klimatu może upoważnić pracowników obsługującego go urzędu;
  - 2) marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta mogą upoważnić pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych.
3. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do:
  - 1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 - na pozostały teren;
  - 2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych;
  - 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
  - 4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.
6. Kierownik kontrolowanego podmiotu oraz kontrolowana osoba fizyczna obowiązani są umożliwić przeprowadzanie kontroli, a w szczególności dokonanie czynności, o których mowa w ust. 3.

Art. 380. [Protokół czynności kontrolnych]

1. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej.
2. Protokół podpisują kontrolujący oraz kierownik kontrolowanego podmiotu lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem.
3. W razie odmowy podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, staroście, marszałkowi województwa lub ministrowi właściwemu do spraw klimatu.

III. **Art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 07 lipca 1994 - Prawo budowlane** zobowiązuje właściciela lub zarządcę nieruchomości do kontroli w trakcie użytkowania raz w roku instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. **(taką instalacją jest zbiornik bezodpływowy i przydomowa oczyszczalnia ścieków)**

Przepisy karne

I. **Art. 342 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska**

Art. 342. [Naruszenie obowiązku zgłoszenia instalacji nie wymagającej uzyskania zezwolenia lub jej niezgodnego eksploataowania]

1. Kto, będąc obowiązany na podstawie art. 152 do zgłoszenia informacji dotyczących eksploatacji instalacji (*przydomowa oczyszczalnia ścieków*), nie spełnia tych obowiązków lub eksploatuje instalację niezgodnie ze złożoną informacją, podlega karze grzywny.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. z 2010 r. poz. 1510).

§ 2 ust. 1 Zgłoszenia z uwagi na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi wymagają oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m³ na dobę, wykorzystywane na potrzeby własnego gospodarstwa domowego lub rolnego w ramach zwykłego korzystania z wód.

II. **Art. 10 ust.2, 2a i d ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,**

Art. 10. [Odpowiedzialność za wykroczenia]

2. Kto nie wykonuje obowiązków wymienionych w art. 5 ust. 1 lub 1a

- podlega karze grzywny.

2a. Karze określonej w ust. 2 podlega także ten, kto nie wykonuje obowiązków określonych w regulaminie.

2b. Kto wbrew obowiązkowi określonymu w art. 2a ust. 5 albo art. 6m ust. 1 i ust. 1¹ lub 2 nie składa deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

- podlega karze grzywny.

2d. Kto utrudnia lub udaremnia przeprowadzenie kontroli, o której mowa w art. 6 ust. 5a - podlega karze grzywny.

III. **Art. 225 § 1 kodeksu karnego**

Art. 225. [Udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska i inspekcji pracy]

Par. 1. Kto osobie uprawnionej do przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Wójt Gminy Lipnica Wielka

/-/ Mateusz Alojzy Lichosyć